

Pressmeddelande

10 februari 2020

Plånboksfrågorna som svenskarna har koll på – och begreppen de inte förstår

Att ha koll på ekonomiska begrepp och annat som påverkar den privatekonomiska vardagen är många gånger en förutsättning för att man ska kunna fatta genomtänkta beslut kring sin ekonomi, från pension och sparformer till samboavtal och samhällsekonomiska frågor som styrränta och penningpolitik. Fyra av tio vet inte vad ränta-på-ränta innebär och nära åtta av tio har inte koll på a-kassenivån. Här är plånboksfrågorna som svenskarna har koll på – och begreppen de inte förstår.

Swedbank och sparbankerna har med hjälp av Kantar Sifo undersökt hur det står till med den grundläggande kunskapen i privatekonomi bland 3 000 personer.¹ Testet består av frågor som handlar om sådant man behöver ha koll på när det kommer till den privatekonomiska vardagen – från pension och sparformer, till a-kassenivå, samboavtal och samhällsekonomiska frågor som riksbankens styrränta och penningpolitik.

- De flesta av oss tar dagligen små och stora ekonomiska beslut som påverkar både vår vardag och framtid. Om man har en grundläggande förståelse för privatekonomi är chansen större att valen man gör blir bra, och bidrar till att man kan leva det liv man vill, säger Madelén Falkenhäll, ekonom på Swedbank.

Många har svårt att förstå ränta-på-ränta

Olika sparformer som aktier, sparkonto och fonder har de flesta koll på, liksom vad amortering innebär. Många, 86 procent, vet också att inflation är när den allmänna prisnivån i samhället stiger. Men ränta-på-ränta är svårare.

- Ränta på ränta är ett begrepp som är svårt för en del att förstå. Fyra av tio vet inte att ränta-på-ränta innebär att avkastningen på ett sparande ökar kapitalet och även ligger till grund för framtida avkastning, säger Madelén Falkenhäll.

Drygt tre av tio förstår inte vad effektiv ränta är och två av tio kan inte räkna ut priset på en vara som är nedsatt i pris flera gånger om.

Nästan åtta av tio har inte koll på a-kassenivån

Privatekonomisk koll handlar också om att se till att man har ekonomisk trygghet om man till exempel blir arbetslös eller om ens partner skulle gå bort. Men nästan sex av tio är inte medvetna om att man som sambo inte ärver den gemensamma bostaden om ens sambo skulle gå bort och man har barn tillsammans. Och bara en av fyra vet att den maximala ersättningen från a-kassan är 20 000 kronor i månaden före skatt under de hundra första dagarna, 77 procent vet inte eller svarar fel.

- Det kan vara bra att stresstesta sin ekonomi för att kolla av att den håller om det värsta skulle inträffa. Om man upptäcker att man till exempel skulle få svårt att klara sig på a-kassa kan det vara klokt att komplettera med en inkomstförsäkring. Man ska också se till att ha ett buffertsparande så att man klarar oförutsedda utgifter och händelser i livet, säger Madelén Falkenhäll.

För mer information:

Arturo Arques, privatekonom, tfn 072-242 99 62
Madelén Falkenhäll, senioranalytiker, tfn 076-790 16 38

www.swedbank.se/arturosblogg
www.swedbank.se/privatekonomi

¹ Undersökningen gjordes i november 2019, 3 013 personer mellan 18 och 74 år deltog i undersökningen.

Så får du privatekonomisk koll – tips från Swedbank och sparbankerna

- Gör en budget över dina inkomster och utgifter. Spara räkningar, kvitton och gå igenom kontoutdrag under en eller två månader, eller använd någon av de många digitala tjänster eller appar som finns. Genom att få koll på vad du lägger pengar på kan du också avgöra vad du kanske kan dra in på?
- Starta ett sparande, eller se över det om du redan har ett. Försök sätta av tio procent av din lön efter skatt. En automatisk överföring till ett sparkonto när lönen kommer varje månad är ett bra sätt för att få till sparatet.
- Spara ihop till en buffert för att skydda din ekonomi mot oförutsedda händelser och utgifter.
- Försök även att spara långsiktigt till din pension, börja med att gå in på minpension.se för att se just din pensionsprognos. Även en mindre summa kan göra stor skillnad på sikt.
- Avsätt tid att jämföra avtal och priser. Du kan spara pengar genom att pressa priser och eller byta avtal på till exempel olika abonnemangstjänster.
- Var med i a-kassan, då har du ett ekonomiskt skydd om du skulle bli arbetslös.
- Tveka inte för att ta hjälp för att få koll på din ekonomi.

Bilaga. Tabeller - Här är plånboksfrågorna som svenskarna har koll på, och begreppen de inte förstår

Översta svarsalternativet är det rätta. Vid själva undersökningen varierade ordningen på svarsalternativen.

Vad är en aktie?

	Total
En ägarandel i ett företag	96 %
En placering i obligationer	1 %
Ett värdepapper som alltid ger utdelning	1 %
Tveksam, vet ej	2 %

Vad är en fond?

	Total
En sammansättning av olika värdepapper, såsom aktier och räntebärande värdepapper	86 %
En investering i ett enskilt bolag	3 %
En enskild aktie som placerats på ett investeringssparkonto (ISK)	4 %
Tveksam, vet ej	7 %

Vad innebär ränta-på-ränta-effekten?

	Total
Att de pengar man sparar ger avkastning, vilken läggs till sparkapitalet och man i framtiden får avkastning på avkastningen	60 %
Att det lån man har ökar om man inte amorterar, det vill säga att skulden ökar över tid	17 %
Mängdrabatt man kan få om man har många olika lån på samma ställe	1 %
Tveksam, vet ej	22 %

Vad är amortering?

	Total
Avbetalning på ett lån	94 %
Den totala kostnaden för ett lån	1 %
Räntebetalningar på ett lån	4 %
Tveksam, vet ej	1 %

Vad är effektiv ränta?

	Total
Den totala kostnaden för ett lån, dvs ränta + avgifter för lånet	68 %
Avkastningen på sparkapital, t ex på sparkonto eller i en fond	5 %
Månadsutgiften för ett lån, dvs ränta + amortering	6 %
Tveksam, vet ej	21 %

Vad är inflation?

	Total
När den allmänna prisnivån i samhället stiger	86 %
När den allmänna prisnivån i samhället sjunker	10 %
När den allmänna prisnivån i samhället är oförändrad	0 %
Tveksam, vet ej	4 %

Anta att du och din sambo äger hälften var av en gemensam bostadsrätt. Ni har två gemensamma barn. Ni har skrivit samboavtal, vem ärver sin sambos hälft om din sambo skulle avlida?

	Total
Det gör våra barn	44 %
Det gör jag	43 %
Det gör min sambos föräldrar	2 %
Tveksam, vet ej	12 %

Hur hög är den maximala ersättningen från a-kassan före skatt, de 100 första dagarna av arbetslöshet?

	Total
20 000 kr per mån före skatt	24 %
25 000 kr per mån före skatt	22 %
30 000 kr per mån före skatt	9 %
Tveksam, vet ej	46 %